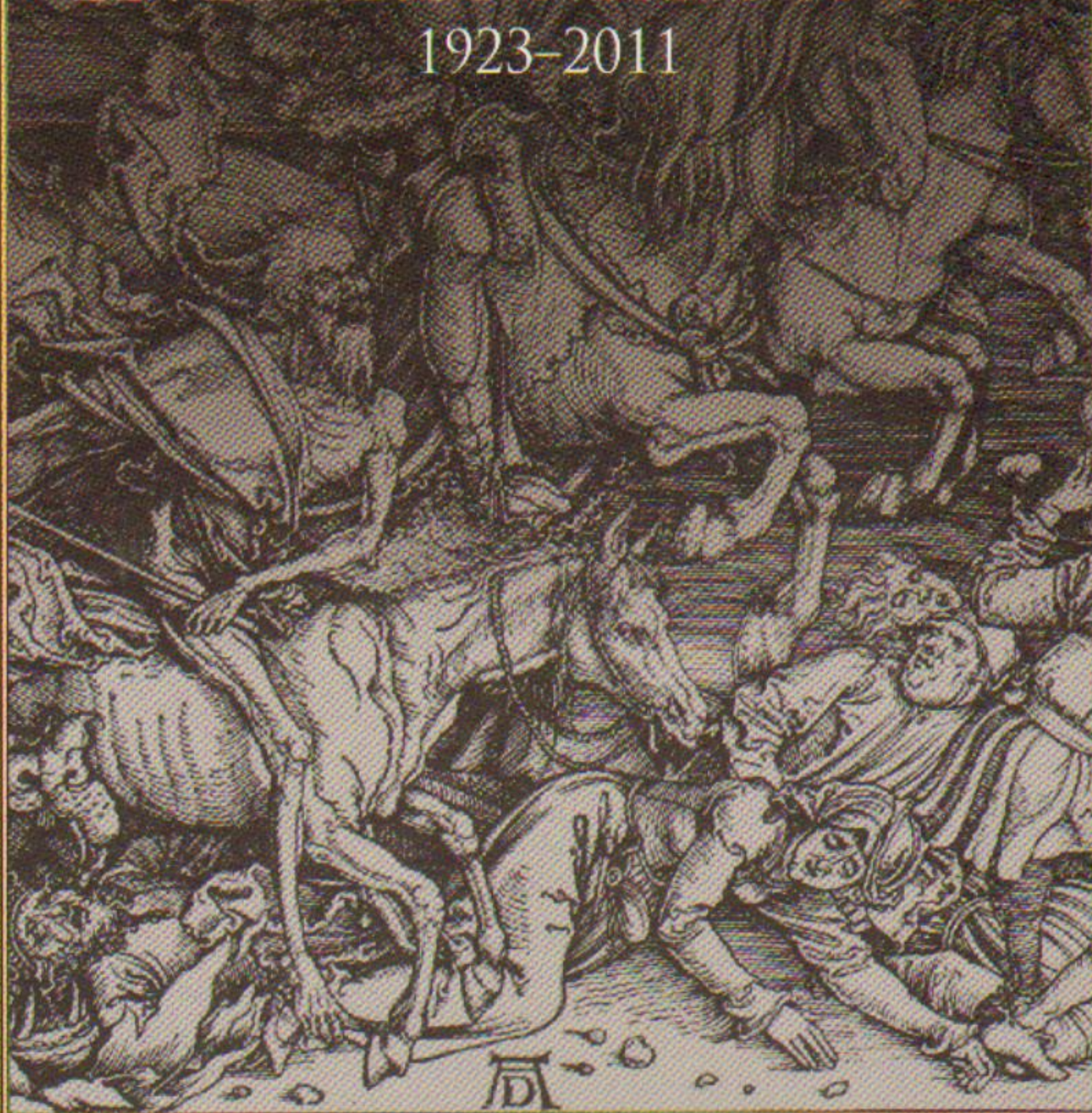

REQUIESCAT IN PACE

LEVÉLTÁROS NEKROLÓGOK
1923-2011

74521

Kiss Ernő (1893–1957)

1957. január 15-én évekig tartó, türelemmel viselt és munkában töltött betegeskedés után elhunyt Kiss Ernő, a Nyíregyházi Állami Levéltár vezetője. Élete küzdelmekkel és megpróbáltatásokkal volt teljes. Egyetemi tanulmányait a Debreceni Tudományegyetem Bölcsészeti Karán végezte, mint magyar–latin szakos tanárjelölt. Még be sem fejezhette tanulmányait, amikor 1914 októberében behívták tényleges katonai szolgálatra és végig kellett szenvednie az első világháború borzalmait. Így utolsó vizsgáit csak 1915-ben, mint szabadságolt katona tehette le. A háborús szenvedés után is csak a 20-as évek fiatal értelmiségiéinek sivár sorsa jutott osztályrészéül. 5 éven keresztül (1924–1929) mint ideiglenes napidíjas díjnok dolgozott Debrecen thj. városnál. S bár közben 1925-ben az Országos Levéltárban levéltárkezelői szakvizsgát is tett, csak 1929-ben nevezték ki irattárosnak ugyancsak Debrecen városnál. Ebben a minőségben működött 1942-ig. Ekkor Szatmárnémeti város főlevéltárosává nevezték ki, 1945-ben pedig Szatmár-Bereg megye főlevéltárosa lett. Innen 1950-ben áthelyezéssel a Szabolcs-Szatmár megyei közlevéltár, mai nevén a Nyíregyházi Állami Levéltár vezetőjévé nevezték ki. Ezt a tisztséget most bekövetkezett haláláig viselte. Hivatásszeretetére jellemző, hogy bár már elérte a nyugdíjjogosultság alsó korhatárát, nem ment nyugdíjba, hanem tovább dolgozott szeretett levéltárában. Tudományos munkássága elsősorban nem szakcikkekben vagy tanulmányokban rögzítődött; széleskörű ismereteit azonban bőségesen tapasztalhatták a kutatók, akiket oly szívesen és készséggel irányított a levéltári kutatás útjain. Ezek a széleskörű ismeretek tették nevét és rajta keresztül a levéltárat is a helyi érdeklődők előtt: oly megbecsültté és népszerűvé. Mikor végre levéltára anyagának 6 évi megismerése után a levéltár történetének megírásához hozzákezdhetett, ezt a munkát már nem tudta befejezni. Pedig félig kész kézírata, céduláinak tömege sejtette, hogy a tanulmány komoly nyeresége lett volna levéltártörténeti szakirodalmunknak. Gyógyíthatatlan betegsége azonban ez év elején ágyba döntötte, amelyből nem kelt fel többé. Tragikus halála nagy részvétet keltett nemcsak közvetlen munkatársai és levéltáros kollégái, hanem meleg szívét, bölcs humorát, állandó segíteniakarását közelről is ismerő nyíregyházi barátainak és tisztelőinek oly népes táborában is.

Veress Miklós

LK, 1958. 322. p.

1957. január hó 22-én helyeztük örök nyugalomra Kiss Ernőnek, a Nyíregyházi Állami Levéltár hosszas betegeskedés után elhunyt vezetőjének hamvait. A latin-magyar szakos fiatal tanárjelölt pályáját végzetesen befolyásolta az I. világháború már katonaruhában, szabadságideje alatt teszi le utolsó vizsgáit a debreceni egyetemen. A háború után nem tud megfelelően elhelyezkedni; napidíjasként, később irattárosként (közben leteszi az országos levéltári kezelői szakvizsgát is); majd két évtizeden át dolgozik Debrecen városánál. A mindig óhajtott levéltárosi állást azonban csak 1940-ben tudta elérni, mikor Szatmár vármegye főlevéltárnokává nevezték ki. Átmeneti bereg-szatmári főlevéltárnokoskodás után 1950-ben az

akkor alakult Szabolcs-Szatmár megye főlevéltárnoka, majd a Nyíregyházai Állami Levéltár vezetője. Egyre súlyosodó szívbaja ellenére a végig becsületesen ellátott levéltári munkákon kívül tevékenyen részt vett a város és a megye kulturális életében, széleskörű ismereteivel, állandó segítőkész jóindulatával komoly kulturális tényezővé téve levéltárát

N. N.

LH, 1956. 4. sz. 197-198. p.